

КРАТАК ПРЕГЛЕД ИЗВЕШТАЈА О НАПРЕТКУ СРБИЈЕ У ПРОЦЕСУ ЕВРОПСКИХ ИНТЕГРАЦИЈА ЗА ПЕРИОД 2013/14

Европска комисија, сваке године у октобру објављује Извештај о напретку који оцењује напредак Србије у претходних годину дана на њеном европском путу. Извештај прати три основне групе критеријума за приступање нове државе чланице Европској унији:

- 1) Политички критеријуми
- 2) Економски критеријуми и
- 3) Усвајање правних тековина ЕУ

Из угла привреде, кључни налази Европске комисије односе се на процес успостављања ефикасне тржишне и конкурентне привреде која је у стању да се носи са конкуренцијом која влада на заједничком тржишту ЕУ (**економски критеријуми**). Овде је посебно истакнут проблем пада привредне активности у 2014. години, велике незапослености (преко 20%) и повећање удела зајмова који се не отплаћују. У исто време, Комисија препознаје посвећеност Владе Републике Србије економским реформама и похваљује усвајање нових закона о раду, стечају и приватизацији, али наводи да су озбиљне реформе потребне како би се ослободио заробљен потенцијал за привредни раст. Овде се пре свега мисли на образовни систем, предузећа у реструктурирању, издавање грађевинских дозвола, државну помоћ и др. На крају, Европска комисија подвлачи да је неопходно да Србија уравнотежи своје јавне финансије и то рационализацијом расхода и делотворнијим прикупљањем пореза. Позитивно је оцењен и напредак у процесу реституције.

Европска комисија забележила је и напредак у хармонизацији са прописима Европске уније који су подељени у 33 поглавља. Међу важнијим налазима издвајамо потребу да се усвоје закон о услугама и међусобном признавању квалификација (поглавље 3) и ојачају капацитети Управе за јавне набавке за примену новог закона и пратећих прописа (поглавље 5). У области конкуренције (поглавље 8) потребно је правила о контроли државне помоћи примењивати и на предузећа у реструктурирању, те обезбедити оперативну независност Комисије за контролу државне помоћи. У области припреме за примену Заједничке пољопривредне политике ЕУ (поглавље 11), потребно је ојачати оперативне структуре за ИПАРД, како би се систем акредитовао за прве подстицаје за пољопривреднике из претприступних фондова ЕУ. У области безбедности хране (поглавље 12), посебно је проблематична неусаглашеност са стандардима ЕУ у дозвољеном нивоу афлатоскина у млеку и у прописима о ГМО. Комисија наглашава да је потребно системски решавати проблем објеката за производњу и третман хране, кроз посебан програм за њихово усаглашавање са стандардима ЕУ. У области саобраћаја, неопходно је отворити тржиште железничког транспорта (поглавље 14). Енергетика (поглавље 15) остаје једно од најпроблематичнијих области, упркос оствареном напретку. Цена електричне енергије мора јасније одражавати трошкове, Србијаграс хитно поделити, а Јужни ток зауставити док се не усклади са прописима ЕУ. Потребно је и појачати напоре у области обновљивих извора енергије.

У области пореза (поглавље 16), наставити усаглашавање са акцизним прописима ЕУ, што се посебно односи на начин акцизног опорезивања жестоких алкохолних пића. Пореске процедуре поједноставити и смањити дискрециона овлашћења инспектора. У погледу бољег окружења за пословање малих и средњих предузећа (поглавље 20) процес гиљотине је у застоју, а стратешки оквир за политику према МСП није још усвојен. Ограничен је напредак у реформи правосуђа (поглавље 23). У области животне средине (поглавље 27) потребна су већа улагања. Неопходан је трајан и делотворан систем финансирања за област заштитне животне средине и спречавање климатских промена. Потребно је појачати напоре у процесу приступања Србије Светској трговинској организацији (поглавље 30).

Комисија закључује да Србија у довољној мери испуњава **политичке критеријуме**. У наредном периоду, потребно је усредсредити се на основне принципе, нарочито владавину права, укључујући пуну примену слободе изражавања, реформу државне управе и економско управљање. Економске и структурне реформе су започете упркос катастрофалним мајским поплавама које су додатно погоршале фискалну ситуацију, чија консолидација мора остати један од приоритета.

На крају, треба подсетити да је Србија званично отворила приступне преговоре у јануару 2014. године и да процес аналитичког прегледа законодавства ЕУ и Србије (скрининга) тече без проблема. Процес је завршен за укупно 24 од 35 преговарачких поглавља, а објављени су и први извештаји о скринингу (за поглавља 32 – финансијска контрола, 23 – правосуђе и основна права и 24 – правда, слобода и безбедност), као и резултати скрининга у којима се наводе мерила за отварање преговора у датим поглављима (поглавља 23 и 24).